

Inventarisatie

Bestemmingsplan Algemene Begraafplaats Maastricht

Juni 2020

Gemeente Maastricht

Inhoudsopgave

1	Toelichting	3
1.1	Inleiding en systematiek	3
2	Algemene richtlijnen	4
2.1	Algemene richtlijnen voor onderhoud en herstel (restauratie) van dominante en kenmerkende bouwwerken alsmede voor waardevolle cultuurhistorische elementen	4
2.2	Algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen van waardevolle groenelementen	5
2.3	Algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen in cultuurhistorische attentiegebieden	6
3	Inventarisatie en specifieke richtlijnen	7
3.1	Inventarisatie en specifieke richtlijnen dominante en kenmerkende bouwwerken	7
3.2	Inventarisatie en specifieke richtlijnen waardevolle cultuurhistorische elementen	
3.3	Inventarisatie en specifieke richtlijnen waardevolle groenelementen	
3.4	Inventarisatie en specifieke richtlijnen cultuurhistorische attentiegebieden	

1 Toelichting

1.1 Inleiding en systematiek

De voorliggende *Inventarisatie* heeft ten doel het cultureel erfgoed van de Algemene Begraafplaats Maastricht, goed gemotiveerd en gedocumenteerd, planologisch te beschermen (zie hiervoor de toelichting en de regels van dit bestemmingsplan)

Het is van belang om rekening te houden met de wettelijke verplichtingen, zoals vermeld in de wet Ruimtelijke Ordening en zoals vastgesteld door jurisprudentie. De voornaamste bepaling hierbij is de verplichting om iedere beslissing of aanbeveling goed te motiveren. De consequenties zijn vervolgens in de planverbeelding vastgelegd.

De *Inventarisatie* behandelt het bestemmingsplangebied Algemene Begraafplaats Maastricht op object- en structuurniveau. Het rapport dient als motivering voor de planologische bescherming van behoudenswaardige panden, complexen, objecten, structuren en groenelementen. Bij een begraafplaats gaat het vooral om de samenhang tussen grafmonumenten, de aanwezige bomen en hagen en padenstructuur die in de beschrijving van de specifieke karakteristiek is meegenomen.

Door de toevoeging van zowel algemene als specifieke richtlijnen kan het worden toegepast als instrument voor het beheer en de ontwikkeling op pand- of objectniveau en op structuurniveau.

De *Inventarisatie* is van belang bij de beoordeling van de omgevingsvergunning met de activiteit bouwen, slopen en/of aanleggen en bij de ontwikkeling van bouw- of uitbreidingsplannen.

2 Algemene richtlijnen

2.1 Algemene richtlijnen voor onderhoud, restauratie, wijziging en herbestemming van dominante en kenmerkende bouwwerken alsmede voor waardevolle cultuurhistorische elementen

De algemene uitgangspunten voor werkzaamheden aan cultuurhistorisch erfgoed zijn hieronder weergegeven. Of het nu een restauratie betreft, het aanpassen aan de huidige gebruikseisen of een herontwikkeling ten behoeve van toekomstig ander gebruik, de uitgangspunten welke hieronder staan beschreven moeten altijd een leidende rol spelen in het denkproces van omgang met cultureel erfgoed. Indien met gemotiveerde redenen voor vernieuwing en herontwikkeling wordt gekozen, dient dit eveneens te gebeuren vanuit deze cultuurhistorische randvoorwaarden.

Behoud gaat voor vernieuwen

Historische constructies, structuren en bouwmaterialen geven een pand belangrijke monumentale en historische waarde. Door de aanwezigheid hiervan is de geschiedenis en ontwikkeling van het monument afleesbaar. Vervangen of wijzigen van de bestaande constructies, structuren, materialen, details en indien van toepassing waardevolle interieuronderdelen gaan ten koste van de bouw- en cultuurhistorische waarde. Daarom dienen deze waarden gerespecteerd te worden.

Behoud door zorgvuldig ontwikkelen en vernieuwen

Toevoegingen dienen tot stand te komen op, in of bij de minst kwetsbare plekken van het beschermde pand. Een eigentijds ontwerp heeft hierbij de voorkeur, waarbij moderne materialen mogelijk zijn, mits passend bij de bestaande textuur en het kleurengamma. Dergelijke ingrepen dienen zorgvuldig te worden afgewogen en terughoudend worden vormgegeven.

Veranderingen of toevoegingen dienen bij voorkeur reversibel te zijn. Dit wil zeggen dat deze ooit weer ongedaan gemaakt kunnen worden zonder de monumentale waarden aan te tasten. De toe te passen technieken mogen geen mechanische, fysische of chemische schade toebrengen aan een monument.

Structuren eerbiedigen

Externe hoofdstructuren moeten gerespecteerd worden; dit geldt voor de voor- en achtergevelrooilijnen en de herkenbaarheid van bouwvolumes, zoals achterhuizen, schuren, koetshuizen en tuinhuisen.

Ook de interne structuur dient zoveel mogelijk in tact te blijven. Ingrepen in de structuur dienen te gebeuren met de grootst mogelijke zorgvuldigheid, waarbij optimaal aansluiting gezocht wordt bij het oorspronkelijke concept. Ingrepen moeten zodanig uitgevoerd worden, dat de oorspronkelijke structuur herkenbaar blijft.

Respect voor historisch materiaal

Alvorens tot vervanging van historisch materiaal over te gaan moet eerst onderzocht worden of bij het bestaande materiaal in slechte staat technisch herstel mogelijk is. Bij noodzakelijke vervanging van historisch materiaal wordt tot op detailniveau uitgegaan van gelijksoortig materiaalgebruik conform bestaande toestand. Indien dit niet mogelijk blijkt dient aansluiting gezocht te worden bij de historische materialen en substanties.

Respect voor authenticiteit

Bij restauratie moet men de historische gelaagdheid en de afleesbaarheid van het verleden in vormgeving, constructie en materiaalgebruik respecteren. Het transformatieproces, door verandering van het gebruik of functie, dat een gebouw door de tijd heen ondergaat, heeft historische waarde. Een monument ontleent ondermeer zijn waarde aan de bouwgeschiedenis.

Indien het oorspronkelijke materiaal reeds volledig verloren is gegaan wordt niet gepleit voor reconstructie, maar voor een eigentijds ontwerp zodat de geschiedenis in afleesbaar blijft.

Respect voor details

De kwaliteit van een monument wordt vaak bepaald door de aanwezigheid van historische bouwdetails. De oorspronkelijke detaillering in de vorm van voegwerk, gevelafwerking, decoraties, metselpatronen, roedeverdelingen in vensters, et cetera dient optimaal gerespecteerd te worden. Indien er sprake is van eigentijdse interventies, dient de detaillering qua maat en schaal in overeenstemming te zijn met het historische karakter van het pand.

Afweging bij sloop

Indien in uitzonderlijke gevallen ondanks de monumentale waarden toch sprake is van een afweging tot gehele of gedeeltelijke sloop van een rijksmonument of een gemeentelijk monument in het Maastrichts Planologisch Erfgoed (MPE) dient een zorgvuldige belangenafweging plaats te vinden.

Dit wil zeggen dat bij de planvorming het volgende vereist is:

- een gefundeerde onderbouwing dat behoud niet mogelijk is (technisch en ruimtelijk).
- documentatie van de te slopen onderdelen in de vorm van een bouwhistorische rapportage met fotomateriaal en opmetingstekeningen.

Archeologische toets bij graafwerkzaamheden

Indien er graafwerkzaamheden plaatsvinden dieper dan 40 cm is een toets, of een nader archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden, verplicht indien:

- de ingreep gelegen is binnen een straal van 50 meter van een bekende vindplaats of historisch relict, omdat hierbinnen de kans groot is aanvullende informatie hierover aan te treffen (archeologische zone A)
- de ingreep gelegen is binnen de eerste stadsmuur (de zero-tolerance-zone ofwel archeologische zone A).
- De ingreep gelegen is binnen:
 - de eerste en tweede stadsmuur of binnen een historische dorpskern en een omvang heeft van minimaal 250 m² (archeologische zone B)
 - het buitengebied en een omvang heeft van minimaal 2500 m² (archeologische zone C)

Gebrekenrapport, bouwtechnisch rapport en/of cultuurhistorisch rapport (met bouwhistorisch onderzoek)

Indien de bouwkundige en/of monumentale kwaliteit van het object vooraf niet bekend is, kan het zijn dat bij de planbeoordeling een onderbouwing hiervan wordt vereist. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar de indieningseisen van de vergunning en de planregels van het bestemmingsplan.

Zorgvuldigheid tijdens uitvoering werkzaamheden

Historisch waardevolle elementen moeten tijdens restauratie- en verbouwwerkzaamheden afdoende beschermd worden tegen beschadigingen.

Indien tijdens de uitvoering van vergunde werkzaamheden historische onderdelen (zowel wanneer dit archeologische elementen als bouwhistorische elementen betreft) te voorschijn komen waarvan het bestaan voordien niet bekend was, is de vergunninghouder verplicht dit te melden bij de gemeente Maastricht.

2.2 Algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen van waardevolle groenelementen

- Behoud gaat vóór vernieuwen, vervangen of wijzigen. Indien toch voor vernieuwing, vervanging of wijziging wordt gekozen vanwege bijvoorbeeld afsterven of ziekte, dient dit te geschieden vanuit deze cultuurhistorische randvoorwaarden. De karakteristieke elementen en patronen in het landschap alsmede de sporen die de natuur en de mens in het landschap hebben achtergelaten, moet men zoveel mogelijk intact laten en het uiterlijk daarvan zoveel mogelijk behouden, respecteren en zo mogelijk versterken.

- Bij onderhoud en/of verandering moet men de plaatsing, vorm, groeiwijze, omvang en structuur respecteren. Er dient zoveel mogelijk aansluiting gezocht te worden bij de omgevingsarchitectuur en de cultuurhistorische karakteristiek.
- Bij herplant of nieuwe beplanting dient uitgegaan te worden van de oorspronkelijke soort, tenzij deskundig advies anders uitwijst.
- Geen schade in algemene zin mag worden toegebracht aan het waardevol groenelement alsmede moeten snoei- en onderhoudswerkzaamheden en/of het gebruik van bestrijdingsmiddelen, dusdanig uitgevoerd worden dat geen blijvende schade wordt toegebracht aan het waardevol groenelement.
- Bebouwing, aanleggen of slopen binnen, bij, op of aan een waardevol groenelement is alleen mogelijk indien de bestaande karakteristieken qua maat, schaal, materiaal en kleur gehandhaafd blijven.

2.3 Algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen in cultuurhistorische attentiegebieden en beschermde stadsgezichten

- Bij vernieuwing, vervanging of wijziging dient dit te geschieden vanuit deze cultuurhistorische randvoorwaarden en bij voorkeur middels een eigentijds ontwerp, afgestemd op de omgeving. De historisch gegroeide en stedenbouwkundige structuur, inclusief de openbare ruimte en groenstructuren, moet men zoveel mogelijk intact laten en de ruimtelijke samenhang daarvan zoveel mogelijk behouden, respecteren en zo mogelijk versterken.
- Bij onderhoud en/ of verandering moet men het oorspronkelijk stedenbouwkundig concept respecteren. Hierbij dient rekening gehouden te worden met oorspronkelijke en/of bestaande rooilijnen, bouwmassa's, hoogten, bebouwingseenheden, kapvormen, situering, openingen in de gevelwand, parcelering, groenstructuren enz.
- Wijzigingen in het cultuurhistorisch attentiegebied of het beschermd stadsgezicht moeten afgestemd zijn op de schaal en maat van de historische karakteristiek en het architectonisch idioom. Gevel- en raamindeling, kleur- en materiaalgebruik alsmede de textuur en de korrelgrootte van de vernieuwing dienen afgestemd te zijn op de omgeving.
- Bij de inrichting van de openbare ruimte dient men rekening te houden met waardevolle details zoals bijvoorbeeld straatmeubilair, terreinafscheidingen, bestratingsmateriaal en beeldbepalende bomen of hagen.
- Bij sloop van niet nader gewaardeerde panden, dient een cultuurhistorische verkenning te worden uitgevoerd, om vast te kunnen stellen of er niet eerder opgemerkte cultuurhistorische waarden aanwezig zijn en om de juiste afweging tot besluit tot sloop te kunnen maken.

3 Inventarisatie en specifieke richtlijnen

3.1 Inventarisatie en specifieke richtlijnen dominante en kenmerkende bouwwerken

ADRES	Tongersestraat 292	
GEGEVENS	Objectnaam: Ingangspartij Algemene Begraafplaats Javastraat	
STATUS	Kenmerkend bouwwerk: bouwvolume, dak, buitengevels	
FOTO'S		
	Toegang Javastraat	Toegang Javastraat, zicht vanuit de begraafplaats
OMSCHRIJVING	Inleiding Ingangspartij Algemene begraafplaats aan de Javastraat uit 1961 van architect Piet Satijn. Beschrijving De ingangspartij aan de Javastraat is ontworpen door architect Piet Satijn in 1961. De nieuwe hoofdingang maakt integraal deel uit van de uitbreidingsfase 1956-1958, van de begraafplaats, gerealiseerd door stadsarchitect Dingemans. De ingangspartij met portiersloge bestaat uit een gebouw van een bouwlaag opgetrokken uit baksteen. In het midden bevinden zich drie kleine rechthoekige raampjes en links een deur met siersmeedijzer. In het midden bevindt zich naast een hoger bakstenen element de portiersloge met over het hele gevelvlak een dubbel glazen raam. Het eenlaags gebouw en de portiersloge zijn voorzien van een betonnen plat dak. In de dakrand zijn uitsparingen in kruisvorm aangebracht. Links bevindt zich een hogere rechthoekige toegangspoort uit beton. In de poort is een smeedijzeren hekwerk met cirkelvormige sierelementen aanwezig. De portiersloge is aan de begraafplaatszijde voorzien van een schuifpui en bevat een overstekende luifel. In het eenlaags gebouw zijn aan de binnenzijde twee deuren en over de hele lengte bovenlichten aangebracht. Momenteel bevinden zich hier toiletten en een kantoorruimte. Voor het eenlaags gebouw zijn twee bakstenen muurtjes aangebracht die deels fungeren als wasvoorziening en fietsparkeerplaats.	

WAARDERING	Het bouwwerk is “kenmerkend” gewaardeerd vanwege zijn ruimtelijk-historische samenhang, architectuurhistorische, en / of architectonische waarden, zijn bouwhistorische waarden en/of (cultuur)historische waarden en meer in het bijzonder omdat: • het object ruimtelijk bepalend c.q. markant voor de omgeving is. • het object een ruimtelijke relatie heeft met de naoorlogse uitbreiding van de begraafplaats • het object architectuurhistorische betekenis heeft vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp. • het een bijzondere detaillering en bijzondere ornamenten heeft, zoals de betonnen poort, het hekwerk van siersmeedijzer en de kruisornamenten in de betonnen daklijst. • het ontwerp een hoge mate van architectonische gaafheid en esthetische kwaliteit bezit. • het een plaatselijke uiting is van en een belangrijk voorbeeld uit de wederopbouw architectuur en het rationele bouwen. • het behoort tot het oeuvre van de belangrijke plaatselijke architect Piet Satijn. • het object betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een culturele, sociaal-economische, bestuurlijke of geestelijke ontwikkeling bezit. Het pand is niet dominant gewaardeerd vanwege: • het feit dat er geen interieurwaarden te verwachten zijn.
RICHTLIJNEN	Algemeen: • Voor de algemene richtlijnen voor dominante en kenmerkende panden, alsmede de waardevolle cultuurhistorische elementen, zie paragraaf 2.1 van dit rapport. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud van de waardevolle groenelementen, zie paragraaf 2.2. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen in cultuurhistorische attentiegebieden, zie paragraaf 2.3. Objectgericht: • N.v.t.

ADRES	Tongersestraat 292	
GEGEVENS	Objectnaam: Lijkenschouwhuisje, Algemene Begraafplaats	
STATUS	Dominant bouwwerk	
FOTO'S	 <i>Voorgevel lijkenschouwershuisje</i>	 <i>Zijgevel lijkenschouwershuisje</i>
	 <i>Interieur</i>	 <i>Interieur</i>
OMSCHRIJVING	Inleiding Lijkenschouwhuisje uit de tweede helft van de negentiende eeuw en behorend tot de Algemene begraafplaats Tongerseweg. Beschrijving Het lijkenschouwhuisje is opgetrokken uit baksteen in kruisverband en bestaat uit één bouwlaag met een zadeldak. In de voorgevel bevinden zich twee deuropeningen met een in vieren gedeeld en rondboogvormig bovenlicht. In de rechter deuropening bevindt zich de originele dubbele houten deur. De linker deuropening is met baksteen dichtgezet. In het midden van de topgevel bevindt zich een rond raam met een gestucte omlijsting, een zogenaamde oculus. In de noordelijke zijgevel bevinden zich in de drie terugliggende muurvlakken drie segmentboogvormige raampjes. Het zadeldak is gedekt met rode oud Hollandse pannen. Midden op het dak ligt een metalen ophoging ten behoeve van de ventilatie. De topgevel is voorzien van een vernieuwd boeiboord met zinken afdekking. Het interieur bestond oorspronkelijk uit een ruimte. Later is een bakstenen tussenwand geplaatst voorzien van deur. Het dakbeschot is vernieuwd. Vermoedelijk werden in dit huisje de lijken tijdelijk in bewaring gelegd om er zeker van te zijn dat de personen ook echt overleden waren.	
WAARDERING	Het bouwwerk is “dominant” gewaardeerd vanwege zijn ruimtelijk-historische samenhang, en / of architectuurhistorische, en / of architectonische waarden, zijn bouwhistorische waarden en/of (cultuur)historische waarden en meer in het bijzonder omdat: • het gebouw mede in relatie tot zijn omgeving een bijzondere beleving heeft en	

	belangrijk is voor de identiteit van de omgeving. • het bijzonder materiaalgebruik, bijzondere detaillering of bijzondere ornamenten heeft, zoals de deuropeningen en de oculus. • het object een typologische of functionele zeldzaamheid bezit als bewaard gebleven lijkschouwuisje, in relatie tot de gaafheid van het object. • het object betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een culturele, sociaal-economische, bestuurlijke of geestelijke ontwikkeling bezit. Waardevolle elementen die bijdragen aan bovengenoemde waardering zijn onder andere: • de deuren en ramen • de oculus • de oud Hollandse pannen
RICHTLIJNEN	Algemeen: • Voor de algemene richtlijnen voor dominante en kenmerkende panden, alsmede de waardevolle cultuurhistorische elementen, zie paragraaf 2.1 van dit rapport. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud van de waardevolle groenelementen, zie paragraaf 2.2. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen in cultuurhistorische attentiegebieden, zie paragraaf 2.3. Objectgericht: • N.v.t.

3.2 Inventarisatie en specifieke richtlijnen waardevolle cultuurhistorische elementen

ADRES	Tongersestraat 292
GEGEVENS	Objectnaam: Ommuring uitbreiding 1932 vak AA, Algemene Begraafplaats
STATUS	Waardevol cultuurhistorisch element
FOTO'S	 <i>Ommuring uitbreiding 1932</i> <i>Detail uitbreiding 1932'</i>
OMSCHRIJVING	Inleiding Ommuring van de uitbreiding in 1932 van het vak AA, een grafveld voor 'andersdenkenden'. Beschrijving: Muur rondom de uitbreiding van de begraafplaats uit 1932. In dit deel van de begraafplaats werden de socialisten begraven en na de Tweede Wereldoorlog ook mensen met andere levensovertuigingen en religies zoals Atheïsten, vrijmetselaars, Chinezen en mohammedanen. De muur is opgetrokken in baksteen in kruis verband en afgedekt met een rechthoekige betonafdekking. De verdikte steunberen steken boven de muur uit en zijn eveneens gedekt met betonafdekking. Om een verbinding te maken naar het noordelijk vak, vak AV, te maken werd naast de loods een tussenliggend muurdeel verwijderd. Ter hoogte van de plint is de muur verdikt. Op sommige plekken is het voegwerk hersteld.
WAARDERING	De muur sluit aan op de oorspronkelijke ommuring van de begraafplaats en vormen tezamen een belangrijk ensemble. De muur is van cultuurhistorische waarde als relict behorende bij de uitbreiding van de begraafplaats in 1932.
RICHTLIJNEN	Algemeen: • Voor de algemene richtlijnen voor dominante en kenmerkende panden, alsmede de waardevolle cultuurhistorische elementen, zie paragraaf 2.1 van dit rapport. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud van de waardevolle groenelementen, zie paragraaf 2.2. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen in cultuurhistorische attentiegebieden, zie paragraaf 2.3. Objectgericht: • N.v.t.

3.3 Inventarisatie en specifieke richtlijnen waardevolle groenelementen

ADRES	Tongerseweg 292	
GEGEVENS	Objectnaam: Algemene Begraafplaats	
STATUS	Waardevol groenelement	
FOTO'S		
OMSCHRIJVING	Inleiding: Begraafplaats groenelementen De belangrijkste groenstructuren dateren uit de periode van de uitbreiding van de begraafplaats door de Leuvense landschapsarchitect R. Rosseels, die in 1910 een ontwerp voor de begraafplaats heeft gemaakt. Beschrijving Het oorspronkelijke uitbreidingsplan van architecte-horticulteur Lévin Gustave Rosseels uit 1910 betekende een integrale benadering van de begraafplaats als microkosmos aan de rand van de stad. De groene belijningen uit eerdere ontwerpen werden gecontinueerd en versterkt. Nieuw was de toepassing van grafkamers in de middenvelden door middel van naaldbomen en coniferen, waardoor kleine afzonderlijke milieus werden gecreëerd. De begraafplaats vormde vanaf de eerste decennia van de twintigste eeuw immers een uit de kluiten gewassen geheel: Rosseels trachtte door middel van grafkamers de negatieve ruimtelijke effecten die de schaalvergroting met zich meebracht te reduceren.	
WAARDERING	De begraafplaats is van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele, sociaal-maatschappelijke en typologische ontwikkeling. De door Rosseels toegevoegde monumentale groenpartijen bezitten een bijzondere cultuurhistorische waarde vanwege de fysieke relatie met de ruimtelijke hoofdstructuur van de totale begraafplaats en vanwege de historische continuïteit van dit specifieke deel van de begraafplaats.	
RICHTLIJNEN	Algemeen: Voor de algemene richtlijnen voor dominante en kenmerkende bouwwerken,	

	alsmede de waardevolle cultuurhistorische elementen, zie paragraaf 2.1 van dit rapport. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen van waardevolle groenelementen, zie paragraaf 2.2 van dit rapport. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen in cultuurhistorische attentiegebieden en beschermde stadsgezichten, zie paragraaf 2.3 van dit rapport. Objectgericht: • Het groene karakter met de afwisseling in naald (conifeer / spar) en loofbomen (beuk / linde / berk) dient behouden te blijven • Voor gedetailleerde richtlijnen wordt verwezen naar de “Handboek voor beheer & onderhoud & Cultuurhistorische analyse met waardenstelling en advies”, van het Monumentenhuis Limburg, Roermond Februari 2002.

3.4 Inventarisatie en specifieke richtlijnen cultuurhistorische attentiegebieden

ADRES	Tongerseweg 292	
GEBIED	Begraafplaats Tongerseweg	
STATUS	Cultuurhistorisch attentiegebied	
FOTO'S	 <i>Groene karakter algemene begraafplaats</i>	 <i>Ingang aan de Tongerseweg</i>
	 <i>Ommuring aan de Tongerseweg</i>	 <i>Kapel van architect Kayser</i>
	 <i>Begraafplaats Tongerseweg</i>	 <i>Begraafplaats Tongerseweg</i>
OMSCHRIJVING	De begraafplaats is in 1811 aangelegd en bestond uit twee delen: de algemene begraafplaats en de Joodse begraafplaats buiten de ommuring aan de oostzijde. De begraafplaats is aan de zuid-, west- en noordzijde omgeven door een bakstenen muur voorzien van op regelmatige afstanden geplaatste kolommen met hardstenen afdekking, ten dele gepleisterde plinten. Het Joodse begraafplaatsdeel is bovendien voorzien van een eigen ommuring. De begraafplaats heeft een poortgebouw alsmede een viertal toegangspoorten die de status van rijksmonument hebben. Aan de Tongerseweg bevinden zich een tweetal toegangspoorten, aan de westzijde aparte toegangspoorten voor de Joodse	

	begraafplaats en het ongewijde gedeelte. Deze poorten zijn voorzien van een geprofileerde boog in hardsteen, een hardstenen architraaflijst, alsmede een doodshoofd op de sluitsteen, hardstenen plinten en dubbele smeedijzeren hekwerken. De toegangspoort van het ongewijde deel is eenvoudiger uitgevoerd en uitsluitend opgetrokken in baksteen. Het eerste ontwerp was van de stadsarchitect Jean Francois Soiron. In 1859 ontstond er een uitbreiding door stadsarchitect Johannes Grégoire van den Bergh. De begraafplaats bevat een kapel van Johannes Kayser uit 1885. In 1910 vond een tweede uitbreiding plaats naar een ontwerp van de Leuvense landschapsarchitect L.R. Rosseels. Er bevinden zich bijzondere grafmonumenten op de begraafplaats. Tevens is de groenstructuur van belang. Juist de samenhang van zowel de bebouwing, grafmonumenten, ommuring, padenstructuur en boom- en groenaanleg is bijzonder en waardevol.
WAARDERING	De begraafplaats met ommuring, met poortgebouw en toegangspoorten is van cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een culturele, sociaal-maatschappelijke, geestelijke en typologische ontwikkeling. De muur, het poortgebouw, de toegangspoorten, de kapel, de groenstructuur en de grafmonumenten zijn van belang vanwege de esthetische kwaliteit en cultuurhistorische waarde. Het is een van de oudste begraafplaatsen van Limburg en is in regionaal perspectief in hoge mate zeldzaam.
RICHTLIJNEN	Zie toelichting • Voor de algemene richtlijnen voor dominante en kenmerkende panden, alsmede de waardevolle cultuurhistorische elementen, zie paragraaf 2.1 van dit rapport. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud van de waardevolle groenelementen, zie paragraaf 2.2. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen in cultuurhistorische attentiegebieden, zie paragraaf 2.3. Specifieke richtlijnen: • Nieuwe grafmonumenten moeten qua hoogte en hoofdvorm aangepast worden aan de graven in de directe omgeving en ze moeten qua materiaal en kleur in harmonie zijn met de graven die in het betreffende vak voorkomen. • Het hergebruik van bestaande graftekens moet gestimuleerd worden door het laten adopteren vrijgekomen historische grafmonumenten. • Naast de graven die die bescherming genieten krachtens de Monumentenwet of de gemeentelijke monumentenlijst zijn ook graven van historische betekenis zijn of waarvan de grafbedekking een opvallende kwaliteit heeft. Behoud heeft hiervan is het uitgangspunt. • Het groene karakter met de afwisseling in naald (conifeer / spar) en loofbomen (beuk / linde / berk) dient behouden te blijven • Voor gedetailleerde richtlijnen wordt verwezen naar de “Handboek voor beheer & onderhoud & Cultuurhistorische analyse met waardenstelling en advies”, van het Monumentenhuis Limburg, Roermond Februari 2002. • Omdat ieder initiatief of iedere ontwikkeling anders is dient maatwerk geleverd te worden en kunnen nadere cultuurhistorische randvoorwaarden aan de orde zijn.